

Ny bok om Västpapua

Journalisten Thomas Petersson kom i september ut med boken *Dödlig tystnad: En bok om FN:s svek* vid Hjalmarson & Högberg Förlag AB. Som titeln antyder handlar boken om FN och spelet kring 1969 års folkomröstning som utgör kärnan i Västpapuafrågan.

New York-överenskommelsen 1962

Västra Nya Guinea förblev holländskt även sedan Indonesien hade blivit självständigt 1949. Dragkampen mellan Indonesien och Nederländerna om området ledde slutligen fram till att New York-överenskommelsen undertecknades 1962 "... utan att en enda papuan hade haft ett ord med i laget".

Den innebar att FN tog över förvaltningen 1962. Sju månader senare överlämnades administrationen till Indonesien, som enligt överenskommelsen skulle organisera en folkomröstning om områdets status senast år 1969. Endast 1026 av indonesernas utvalda ledamöter röstade då. De sade enhälligt ja till en integration med Indonesien. Farsen godkändes av FN:s generalförsamling, även om en del afrikanska länder, ledda av Ghana, tog fasta på att valet inte hade genomförts i enlighet med internationell praxis. En för mig ny uppgift som Thomas lyfter fram är att det han kallar "Skandinaviens moraliska mönsterland" Sverige anslöt sig till omvärldens pro-indonesiska hållning i Västpapuafrågan.

Exploatering och förtryck 1969- 2005

Thomas förtjänstfulla genomgång av det komplicerade spelet under 1960-talet på basis av den brittiske historikern John Saltfords bok *The United Nations and the Indonesian Takeover of West Papua, 1962-1969* (London: 2003) utgör knappt halva boken.

Andra halvan ägnas åt den ekonomiska exploatering och det politiska förtryck som länge har kännetecknat utvecklingen i området. Västpapas naturrikedomar i form av bland annat koppar lockade tidigt den amerikanska gruvkoncernen Freeport till området, där den fortfarande bedriver gruvdrift. Exploateringen har väckt protester från lokalbefolkningen, vilka upprepade gånger har bemötts med våld från den indonesiska regeringen. Thomas skildringar av den indonesiska militärens kränkningar av de mänskliga rättigheterna i Västpapua får mig att tänka på hur förhållandena tidigare var i Aceh och Östtimor.

Ökad uppmärksamhet efter 1998

President Suhartos fall år 1998 har knappast betytt några förändringar för Västpapua, även om tiden närmast efter avgången innebar en viss politisk liberalisering. En skillnad är dock att Västpapuafrågan har fått större internationell uppmärksamhet, mest beroende på att ett amerikanskt lärarpar mördades i en ännu icke utredd incident i augusti 2002.

Med tanke på den ringa litteraturen om Västpapua är denna bok välkommen. Förträffligt är att den innehåller kartor, en historisk översikt och en litteraturlista.

Gabriel Jonsson

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.